

Ivyko Šiaulių trečiojo amžiaus universiteto tarybos posėdis

Šiaulių trečiojo amžiaus universiteto (TAU) tarybos posėdyje susumuoti klausytojų prisirašymo 2017–2018 mokslo metų studijoms rezultatai. Jie džiuginantis: TAU mokysis 815 klausytojų. Kultūros ir meno fakulteto (dekanė Rūta Černiauskienė) užsiėmimus lankys 255 vyresniojo amžiaus šiauliečiai, Turizmo ir kraštotyros (dekanė Sigitą Jakštavičienė) – 238, Sveikatos (dekanė Danutė Bakšienė) – 115, Žmogaus ir socialinės aplinkos pažinimo (dekanas dr. Edwardas Gribačiauskas) – 61, Dvasinio tobulėjimo (dekanė Loreta Bartkevičiūtė-Valienė) – 60, Teisinių žinių (dekanė Nijolė Masiliūnienė) – 50, Humanitarinio (dekanė habil dr. prof. Džulijeta Maskuliūnienė) – 36. Bendras klausytojų skaičius, lyginant su 2016–2017 mokslo metų klausytojų skaičiumi, padidėjo 100. Tai pasako bent du dalykus. Pirmas, vyresniojo amžiaus šiauliečių, dar gražiai vadinamųjų senjorais, skaičius Šiauliuose didėja ir dabar

viršija 23 tūkstančius. Antra, senjorams, kurių dauguma gauna kuklias pensijas, nėra, kaip žmonės sako, kur pasidėti. Nepasakysiu, kad Šiauliuose maža renginių ar promugų, tačiau daugelis jų yra komercinio pobūdžio – ne senjorų finansinems išgalėms. TAU atveju studijos yra visiems prieinamos. Jos, be paskaitų ir renginių, t. y. žinių, žmonėms suteikia dažną progą pabendrauti, išeiti iš namų, kas mažina slepiant vienatvės ar atskirties jausmą. Kitas klausimas, kurį apsvarstė Tarybos nariai, buvo skirtas ryšiams su kitais trečiojo amžiaus universitetais. Trečias klausimas buvo skirtas artėjančiam TAU veiklos 20-mečiui. TAU, iš pradžių kaip Medardo Čoboto TAU filialas, buvo įkurtas 1999 metų rudenį. Taryba jau anksčiau apsisprendė sukakties proga išleisti TAU leidimą apibendrinantį leidinį. Rektorius A. Baublys paprašė fakultetų dekanų ir kitų Tarybos narių peržiūrėti turimą archyvinę medžiagą, atrinkti, kas tiktų leidiniui, patiems parengti savo atsiminimus.

Ar esame pasiruošę ekstremalioms situacijoms?

Kas nutiktų, jeigu Šiauliai staiga užsiliepsnotų arba patvintų, ką tokiu atveju reikėtų daryti ir kur slėptis. Turbūt dauguma gyventojų pradėtų panikuoti ir prarastų gebėjimą blaiviai mąstyti. Todėl civilinės saugos specialistai rekomenduoja ekstremalioms situacijoms suoštis iš anksto.

Diana JANUŠAITĖ

d.janusaitė@snaujienos.lt

Nukencinama dėl įvairių priežasčių

Šiaulių valstybinėje kolegijoje vyko viešoji paskaita, kurioje buvo kalbama apie pasirėngimą ekstremalioms situacijoms. Gyventojai buvo informuojami apie galimas slėptuves ir psichologinį pasiruošimą.

Šiaulių valstybinės kolegijos Statybos ir aplinkos inžinerijos katedros dėstytoja Sigitą Karosienė „Šiaulių naujienoms“ sakė, kad galimi pavojai savivaldybės nustatomas remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, pagal nustatytą metodiką atliekant (atlikus) galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę.

Ji priminė, kad ekstremalios situacijos gali kilti dėl įvairių gamtinių, techninių, ekologinių ir socialinių priežasčių. Lietuvoje ir pasaulyje apie 80 proc. nelaimių įvyksta dėl gamtinių priežasčių. Šiauliuose labai didelis pavojus gali kilti dėl pastatų, statinių gaisrų, gaisrų atvirose teritorijose.

Ypač pavojingos užkrečiamosios ligos, uraganas, smarkus snysis, stiprus šaltis, avarija hidrotechniniame statinyje, aukštas vandens lygis tvankinime, avarija objekte, turinčiame pavojingų medžiagų.

Kilus grėsmė ar susidarius šalyje ekstremaliajai situacijai, gyventojai yra perspėjami sirenomis ir trumpaisiais pranešimais į tuos mobiliuosius telefonus, kuriuose nustatyta korinio transliavimo funkcija. Perspėjimo sirenomis sistema yra perduodami šie civilinės saugos signalai: įspėjamas garsinis signalas „Dėmesio visiems“, įspėjamieji balsu skelbiami signalai: „Cheminių pavojus“,

„Radiacinis pavojus“, „Katastrofinis užtvindymas“, „Potvynio pavojus“, „Uragano pavojus“, „Oro pavojus“, „Perspėjimo sistemos patikrinimas“. Išgirdę kaukiančias sirenas, gyventojai turėtų įsijungti Lietuvos radiją ar televiziją ir išklausyti visą informaciją apie gresiančius pavojus ir patarimus ką daryti, kad galėtų apsaugoti save, kitus ir turtą.

Dėstytoja patarė įsitikinti, ar telefone yra sukonfigūruota perspėjimų apie gresiančias ar susidarusias ekstremaliasias situacijas žinučių gavimo paslauga. Instrukcijas, kaip nustatyti šią sistemą savo telefone, galima rasti savo mobiliojo telefono vartotojo instrukcijoje arba internetinėje svetainėje GPIS.VPGT.LT Šias žinutes palaiko dauguma telefonų modelių, pagamintų nuo 2004 metų. Sistemos palaikymas priklauso nuo mobiliojo ryšio operatoriaus parinkties.

„Išgirdę pirmąjį įspėjamąjį garsinį signalą, griežtai vykdykite rekomendacijas, nesiblaškykite, neklusykite, ką sako kaimynai, kolegos, nes tai gali sukelti paniką“, – patarė S. Karosienė.

Kur pasislėpti žino ne visi

Specialistė atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje galimos nelaimės dažniausiai ruošiasi tie, kurie jau drel dėl nors nukentėję. Būtent tie žmonės, kuriems stiprus vėjas yra nuplėšęs stogą ar žino, ką reiškia nukentėti nuo gaisro, dažniau draudžia savo turtą, domisi, kaip apsaugoti savo namus.

„Žinau atvejų, kai žmonės, pamatę, kaip sudega kaimynų namai, skuba pirkti dūmų detektorius. Matyt, tokie įvykiai paskatina elgtis kitaip“, – svarstė pašnekovė.

Ji nuramino, kad įvykus ekstremalioms situacijoms, Šiauliuose būtų kur pasislėpti. Dėstytojos teigimu, mieste daugiausiai yra kolektyvinės apsaugos statinių,

S. Karosienė patarė, kaip elgtis esant ekstremaliai situacijai.

skirtų laikinam gyventojų prieglobsčiui.

Šie pastatai pažymėti specialiu ženklu – lygiakraštis mėlynas trikampis oranžinio fono kvadratu, apibrėžtame mėlynos spalvos rėmeliu. Įprastomis gyvenimo sąlygomis minimi statiniai naudojami įvairiems visuomenės poreikiams, o ekstremaliųjų situacijų metu juos galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Dažniausiai tokie statiniai yra mokyklos, gimnazijos, kultūros, sporto centrai. Kiekviena savivaldybė rūpinasi savivaldybės gyvenančių ir esančių žmonių apsauga ir iš anksto numato kolektyvinei apsaugai skirtus statinius.

„Kur pasislėpti vietos tikrai užteks, viskas apskaičiuota taip, kad laikiną prieglobstį galėtų rasti visi žmonės. Pagal gyventojų skaičių, rizikos analizę, paskaičiuota, kiek ekstremalios situacijos atveju tokių statinių reikėtų. Už tai atsako savivaldybės administracijos direktoriai“, – informavo S. Karosienė.

Tuo tarpu civilinės saugos, specialiųjų slėptuvių, mieste nėra labai daug, jos yra tik ten, kur privalo būti pagal Krašto apsaugos ministro įsakymą, t. y. pavojinguose ir gyvybiškai svarbiuose objektuose.

„Baltų centras“ atšventė 15-os metų sukaktį

Į asociacijos „Baltų centras“ 15 metų sukakties minėjimą Šiaulių universiteto bibliotekoje susirinko centras, Universiteto bendruomenės nariai, kiti šiauliečiai ir svečiai iš Vilniaus, Rygos, Jelgavos ir Daugpilio.

Šventė prasidėjo Latvijos Nepriklausomybės dienos minėjimu ir „Baltų centro“ vadovės dr. Reginos Kvašytės parengta anksčiau vykusių Latvijos Nepriklausomybės dienai skirtų renginių apžvalga. Latvijos Respublikos ambasados Lietuvoje ir ambasadoriaus dr. Einaro Semanio vardu „Baltų centrą“ sveikino ambasados antroji sekretorė Ginta Saleniecė. Ji perdavė taip pat Vytauto Didžiojo universiteto Letonikos centro ir aso-

ciacijos Lietuvos-Latvijos forumo asociacija pirmininko prof. Alvydo Butkaus sveikinimą. Lietuvos ambasados Latvijoje patarėja Jurgita Binkienė atvežė linkėjimus iš Rygos nuo ambasadoriaus Artūro Žurausko ir ambasados kolektyvo.

Gražiai „Baltų centrą“ ir jo vadovę dr. Reginą Kvašytę pasveikino Šiaulių miesto savivaldybės mero pavaduotojas Justinas Sartauskas ir Šiaulių universiteto rektorius prof. Donatas Jurgaitis. Sveikinimo žodį tarė tarptautinio folkloro konkurso-festivalio „Saulės žiedas“, kurį nuo 2005-ųjų metų Šiauliuose organizuoja „Baltų centras“, nuolatinis vertinimo komisijos narys Ernestas Spycas iš Rygos. Jis kartu su

šiauliečiu Albertu Martinaičiu suteikė žaismingumo sveikinimų ir padėkų vakarui – Albertas pagrojo armonika, o Ernestas pabandė išprovokuoti šokiui.

Į „Baltų centro“ 15-os metų gimtadienio šventę atvyko ir svečiai iš kai kurių Latvijos mokslo ir kultūros institucijų, su kuriomis bendradarbiaujama: Daugpilio universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Latvių kalbos ir literatūros katedros Lituaniškos centro vadovė prof. Vilma Šaudinia, Jelgavos Gederto Eliaso istorijos ir meno muziejaus direktorės pavaduotojas Gintas Putikis, Šiaulių „Aušros“ muziejaus direktoriaus pavaduotoja Virginija Šiuksčienė. Sveikino ir artimiausią

Artūro STAPONKAUS nuotr.

si kolegos – Šiaulių universiteto Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakulteto vardu prof. Džulijeta Maskuliūnienė, Šiaulių UNESCO klubo prezidentas Nerijus Brazauskas, „Baltų centras“ narė prof. Genovaitė Kačuškienė,

mentai, turto nuosavybės dokumentai, artimųjų nuotraukos (jų prireiks ieškant artimųjų). Radijo imtuvai su papildomais elementais, akiniai ar kiti regai bei klausai reikalingi daiktai. Maisto davinys trimis paroms ir vandens atsargos mažose talpose, papildomas maistas, esant spec. poreikiams. Pirmosios pagalbos rinkinys, vartojami vaistai ir vandenilio peroksido tirpalas. Maistas kūdikiams, sauskelnės, drėgnos servetėlės, žaislai/knygos vaikams, rūbai persirengimui (patikimi batai, tvirta striukė nuo lietaus ir vėjo, megztiniai, šiltos kelnės), tualetiniai reikmenys – rankšluostis muilas, dantų šepetėlis, popierius ir kt. Šilta antklodė/kompaktiškas miegmaišis, kaukė nuo dulkių, degtukai vandeniui atsparioje dėžutėje. Pieštukas ir popierius, grynieji pinigai ir juvelyriniai dirbiniai.

Dėstytoja kalbėjo, kad kiekviena šeima turėtų susidaryti planą. Išskirti klausimus ir bandyti į juos atsakyti. Pagalvoti, kur galima būtų slėptis pavojaus atveju. Kaip nuspręsite evakuotis (mašina, traukinis, autobusas)? Ką darysite, jei suges ar sulūš jūsų automobilis? Kokie yra kiti evakavimo keliai, jei pasirinktas užblokuotas? Kokius daiktus pasiimsite, jeigu reikės slėptis tu paties namo slėptuvėje ar kitoje slėptuvėje? Kokius daiktus pasiimsite, jei teks evakuotis? Kokioje vietoje susitiksite su šeimos nariais nelaimės atveju? Kur galite kreiptis iš tikus nelaimėi?

„Visus žingsnius aptarkite su savo šeima, tuomet jausitės ramiau ir saugiau. Labai svarbu rinką apgalvoti iš anksto, juk niekada negali žinoti, kas nutiks ateityje, gali būti įvairių situacijų“, – patarė S. Karosienė.

Reziumuodama ji dar kartą priminė, kad evakuom atveju reikia pasiimti išvykimo krepšį. Nelaimės atveju patartina neskambinti artimiesiems, bet siųsti jiems SMS. Įsijungti namuose dujų, elektros ir vandens tiekimą. Pasiimti naminius gyvūnus.

Ekstremaliomis situacijoms, gyventojai jausis saugiau, jeigu bus įspėti laiku, žinos, kur slėptis, bus apmąstę, kas jiems padės, žinos savo komandą, turės atsargų.